

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 610-01/16-5/
Ljubljana, 3. 10. 2016

EPA 1362-VII

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela

M n e n j e

**k Poročilu o izvajanju Nacionalnega programa za kulturo 2014–2017
v letu 2015**

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 44. seji 3. 10. 2016 obravnavala Poročilo o izvajanju Nacionalnega programa za kulturo 2014–2017 v letu 2015, EPA 1362-VII, ki ga je Vlada RS predložila Državnemu zboru v obravnavo.

Komisija se je **seznanila** s poročilom.

Poročilo po sestavi sledi poglavjem Nacionalnega programa za kulturo (v nadaljnjem besedilu: NPK), tako da je uspešnost doseganja ciljev s kazalniki navedena po posameznih področjih. NPK skupno z načrtovanimi investicijami določa 153 ciljev, od tega je 59 ciljev v obliki investicij in 7 ciljev v obliki kulturnih projektov, financiranih s sredstvi evropskih strukturnih skladov v okviru finančne perspektive 2014 do 2020.

Glede na statistični pregled po kazalnikih, ki preverjajo doseganje ciljev, komisija ugotavlja, da jih veliko ni bilo uresničenih. Razlogi so v nerealni oceni ciljev predvsem zaradi pomanjkanja javnih sredstev in izpada sredstev EU, pomanjkanja strokovnjakov ter prekratkega obdobja, v katerem naj bi bili doseženi. Izjema so cilji, ki so vključeni v redno dejavnost ministrstva in občin ter so del razpisanih projektov, ki pa so finančno vedno bolj osiromašeni.

Na podlagi razprave in ocene Nacionalnega sveta za kulturo komisija izpostavlja nekatere pomanjkljivosti NPR, ki jih je moč zaznati iz poročila. Kot enega izmed najpomembnejših razlogov za to komisija opozarja na dejstvo, da NPK ni dobil primerne podpore niti pri pripravi niti pri sprejemanju proračunov. Še več, sredstva za področje kulture se dejansko zmanjšujejo iz leta v leto. Leta 2009 je bilo v proračunu za kulturo zagotovljenih 146 milijonov, leta 2016 dobrih 143, za leto 2017 pa je predvideno dobrih 148; leta 2009 je bil proračunski delež 2,2 odstotka, leta 2016 in 2017 pa predstavlja 1,5 odstotka.

Zlasti kritično je pri investicijah na področju kulture npr. za obnovo kulturnih objektov, s čimer se ogroža ohranjanje kulturne dediščine, za vzdrževanje kulturne infrastrukture, nakup tehnološke opreme v javnih zavodih itd. Komisija kritično ocenjuje, da je neodgovorno sprejemati nacionalni program, pa naj si bo to na področju znanosti, izobraževanja ali kulture, ki je pri sprejemanju proračuna pogosto spregledana. Takšen odnos je odraz neupoštevanja pomena kulture in njenih presežkov, ki v večkratnikih neposredno in posredno prispevajo v BDP. Pomeni odmik od razvojnih konceptov in strateških ciljev na področju kulture ter opredelitve dejanskih potreb in zahtev sodobnega kulturnega življenja. Takšno

zapostavljanje oz. marginalizacija kulture je izraz neozaveščenosti ključnih političnih akterjev o vlogi kulture in njenih dosežkov doma in v svetu, pomeni nerazumevanje in podcenjevanje vrednosti kulturnega ustvarjanja tako za gospodarstvo kot za razvoj celotne družbe ter je nenazadnje posledica izgube spomina o tem, s čim in kako sta se izoblikovali identiteta naroda in slovenska državnost. Kultura je vrednota, s katero pa država ne plemeniti konceptov razvojnih strategij na različnih področjih. Država ne prepozna promocijskih presežnikov v kulturi in ne spodbuja vlaganja v kulturo niti podjetij niti v obliki donatorstva ali fundacij, tudi si ne prizadeva za dodatne oblike financiranja.

Komisija opozarja, da je statistična ocena uresničevanja ciljev lahko dobra spodbuda za nadaljevanje, vendar pa je treba več pozornosti nameniti kakovosti kulturnih produktov, ki imajo presežno vrednost in so tržno zanimivi.

Komisija podpira prizadevanja pristojnega ministrstva za nadaljevanje uresničevanja NPK s ključnimi strateškimi dokumenti o posameznih kulturnih področjih, med drugim strategije arhitekture, medijev, kulturne dediščine, filmske vzgoje, ter pripravo ključnih zakonov, med drugim tudi o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi. Komisija se strinja, da bi moral NPK postati strateški razvojni akt za daljše obdobje s preišljenimi strateškimi cilji in z realno oceno o njihovi uresničitvi glede ukrepov in finančnih sredstev. NPK bi dopolnjeval akcijski načrt za obdobje mandata, ki bi ga pristojni minister ob nastopu funkcije predstavil Vladi, Državnemu zboru in Državnemu svetu.

* * *

Za poročevalca je bil določen član komisije Tomaž Horvat, mag. prava.

Mag. Damijana Zelnik, l.r.
sekretarka

Branimir Štrukelj, l.r.
podpredsednik